

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Bijlage Onderzoeksmethoden

Toelichting van de onderzoeksmethoden en databronnen
gebruikt voor de factsheet 'Lerende evaluatie Juiste Zorg op de
Juiste Plek - Voortgang en agenda 2021.'

N.J.E. van Vooren
C. Bos
J. de Bruin
P.P.F. Klein
J.N. Struijs
H.W. Drewes

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

Inhoudsopgave

Leeswijzer – 3

- 1 Methoden Pijler 1 – 3**
- 2 Methoden Pijler 2 – 4**
- 3 Methoden Pijler 3 – 4**
- 4 Selectie deelnemers actietafels lerende evaluatie – 5**

Leeswijzer

Dit document beschrijft de methoden achter de inzichten die zijn gedeeld in factsheet 'Lerende evaluatie Juiste Zorg op de Juiste Plek – Voortgang en agenda 2021'. Achtereenvolgens staan de bronnen en methoden beschreven ten behoeve van pijler 1, 2 en 3. Aansluitend wordt aanvullend inzicht gegeven in de vormgeving van de actietafels.

1 Methoden Pijler 1

Bronnen en methoden: Inzet HLA tafels

Om de inzet van de HLA tafels in kaart te brengen zijn verschillende bronnen geraadpleegd. Zo is een documentanalyse uitgevoerd op door de HLA tafels toegestuurde agenda's, tussentijdse evaluaties en de werkplannen ten behoeve van de JZOJP, van de vijf HLA tafels (medisch specialistische zorg, huisartsenzorg, geestelijke gezondheidszorg, wijkverpleging en paramedische zorg¹).

Bij deze document analyses is specifiek gezocht op verslaglegging over de JZOJP, met behulp van de zoektermen JZOJP, Juiste Zorg Op de Juiste Plek, als ook een focus op het voorkomen, verplaatsen en/of vervangen van zorg, en andere thema's die door HLA tafels onder JZOJP zijn geplaatst, als arbeid gerelateerde problematiek, regeldruk en financiering en contractering. Hierbij is de agendering van JZOJP of hieraan gerelateerde onderwerpen op de HLA tafels in kaart gebracht. Hiernaast is er in de tussentijdse evaluaties en werkplannen gekeken welke acties er specifiek op de JZOJP benoemd zijn als ook onderwerpen die in het verlengde van de juiste zorg op de juiste plek liggen.

Bronnen en methoden: Inzet HLA partijen

Om de inzet van de HLA partijen in kaart te brengen is data op twee manieren verzameld. Zo heeft er een schriftelijke uitvraag plaatsgevonden bij alle HLA partijen. Hierbij zijn vier vragen gesteld, gericht op 1. de speerpunten van de HLA-partners ten aanzien van de beweging JZOJP, 2. de ingezette activiteiten t.b.v. JZOJP in 2020, 3. geplande activiteiten t.b.v. JZOJP in 2021, en 4. de ervaren opbrengst van de beweging JZOJP. Hiernaast is ook een documentanalyse uitgevoerd op basis van websites, jaarverslagen en andere openbaar bestuurlijke stukken van de HLA-partners tot oktober 2020. Bij de documentanalyse is gezocht op Juiste Zorg Op de Juiste Plek, JZOJP, voorkomen van zorg, verplaatsen van zorg en vervangen van zorg. Zestien HLA partijen hebben de vragen uit de schriftelijke uitvraag beantwoord. Overkoepelende thema's en voorbeelden (bijvoorbeeld van ingezette activiteiten) uit de beantwoorde vragen zijn verwerkt in deze factsheet.

Bronnen en methoden: Inzet van het veld in de beweging JZOJP

De lerende evaluatie Juiste Zorg Op de Juiste Plek heeft gezamenlijk met de Evaluatie Preventie in het Zorgstelsel (EPIHZ)² een vragenlijst uitgezet naar 282 netwerkiniciatieven in Nederland. Deze jaarlijks terugkerende vragenlijst van EPIHZ van het RIVM is aangevuld met

¹ Voor de leesbaarheid spreken wij in deze factsheet van vijf hoofdlijnakkoorden en haar HLA-partners. Formeel gezien is het akkoord Paramedische Zorg een bestuurlijk akkoord.

² <https://www.loketgezondleven.nl/zorgstelsel/tools-en-onderzoek/onderzoek>

vragen gericht op de beweging Juiste Zorg Op de Juiste Plek. Naast inzicht in de vormgeving van regionale netwerkinitiatieven, waren de aanvullende vragen gericht op de doelstellingen van de JZOJP (quintuple aim) ,de drie V's (voorkomen, verplaatsen en vervangen van zorg); de vormgeving van de regionale verbetercyclus alsook de inzet van alternatieve bekostiging/ financiële prikkels ten behoeve van de JZOJP.

Op basis van de respons (n=154) is er een selectie gevormd van regionale netwerkinitiatieven. Hierbij dienden de initiatieven minimaal wijkoverstijgend te zijn, met een afgebakende populatie, moeten er minimaal 3 verschillende actoren betrokken zijn, zijn ze in minimaal 2 van de 3 domeinen (zorg, welzijn en preventie) actief waarvan 1 zorg, en voeren zij 2 of meer interventies uit. Na deze selectie zijn uiteindelijk 72 initiatieven meegenomen in de analyses van de lerende evaluatie.

2 Methoden Pijler 2

Bronnen en methoden: Inzicht van de invloed van COVID-19 op de beweging JZOJP

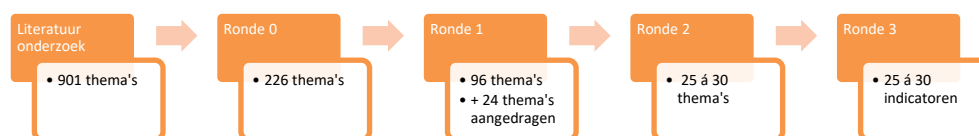
Om inzicht te krijgen wat de invloed van de eerste COVID-19 golf was op de beweging JZOJP, en welke mogelijke aangrijpingspunten hieruit voortkomen, zijn ervaringen met deze COVID-19 golf op drie achtereenvolgende momenten opgehaald en verrijkt. Allereerst zijn in de periode van juni tot september 2020, 22 semigestructureerde interviews gehouden met de bestuurders/managers van de HLA-partners die op het dossier JZOJP werken. De geïnterviewden is onder andere gevraagd naar de invloed van COVID-19 op de beweging JZOJP en op de ambities van desbetreffende HLA partner. De ervaringen van de HLA-partners zijn geanalyseerd door 2 onderzoekers met behulp van MaxQDA. Hierna zijn de eerste resultaten uit deze interviews voorgelegd aan, en verrijkt door, de begeleidingscommissie³. Tevens zijn tijdens de eerste actietafel van de leerregio's ook regionale ervaringen met COVID-19 geïdentificeerd en zijn mogelijke aangrijpingspunten van de beweging JZOJP besproken. De ervaringen van zowel de landelijke als de regionale partners zijn de basis geweest voor de inzichten en aangrijpingspunten die in de factsheet geformuleerd zijn voor de beweging JZOJP.

3 Methoden Pijler 3

Om inzicht te kunnen geven in de trends over prestaties en uitkomsten ten behoeve van de regionale beweging JZOJP, is eerst zicht nodig op de juiste indicatoren om deze trends in kaart te brengen. Dit gebeurt binnen de lerende evaluatie met een Delphi studie, uitgevoerd in vijf stappen (zie Figuur 1). Op basis van internationale (grijze) literatuur zijn 901 thema's geïdentificeerd die eerder zijn gebruikt voor het in kaart brengen van een dergelijke beweging. Deze thema's worden in het proces van de Delphi-studie voorgelegd aan experts uit het veld. Experts hebben hierbij de mogelijkheid om ook nieuwe thema's voor te dragen. Op basis van de eerste ronden in 2020 wordt een selectie gemaakt van de thema's waarvoor passende indicatoren worden geselecteerd. Begin

³ Er is een begeleidingscommissie voor de lerende evaluatie JZOJP ingericht (VWS, 2020). Deze heeft als taak het bewaken van de voortgang en kwaliteit van de door het RIVM uit te voeren lerende evaluatie van de beweging naar de JZOJP.

2021 zal worden gekomen tot een gedragen kernset van indicatoren. Hierbij zal het om een voorlopige set gaan, aangezien reeds blijkt dat deze beweging JZOJP mogelijk ook nieuwe indicatoren vergt die nog ontwikkeld moeten worden.

Figuur 1: Proces van de Delphi studie

4 Selectie deelnemers actietafels lerende evaluatie

Het vormen van de actietafel leerregio's

Via diverse JZOJP kanalen is een oproep gedaan voor deelname aan de lerende evaluatie JZOJP. Op basis van verkennende gesprekken met de aangemelde netwerken alsook de zorgverzekeraars Menzis, CZ, VGZ, DSW, Zilveren Kruis, Zorg en Zekerheid en ENO is gekomen tot de samenstelling van de actietafel leerregio's. Hierbij is rekening gehouden met de streefcriteria zoals beschreven in het Plan van Aanpak (RIVM, 2020), waarbij o.a. bereidheid tot leren en domeinoverstijgende netwerken van belang zijn. Sommige aanmeldingen betroffen specifieke kansrijke interventies. Er wordt gezocht naar hoe deze ook een plek kunnen krijgen in een van de actietafels van de lerende evaluaties of expertgroepsessies van VWS.

De actietafel van de leerregio's bestaat momenteel uit de volgende leerregio's: Noordkop Gezond voor Elkaar, Texel Vitaal, Heerenveen, Integrale samenwerkingsagenda Twente, Achterhoek de gezondste regio, coalitie Mijnstreek, Gezond & Gelukkig Den Haag en Zoetermeer.

Het vormen van de actietafel laatste 1000 levensdagen bij ouderen

Met eenzelfde procedure is de actietafel laatste 1000 levensdagen bij ouderen gevormd. De deelnemende netwerken aan de actietafel laatste 1000 levensdagen bij ouderen zijn momenteel: Dementie netwerk Twente, Palliatieve zorg netwerk IJsselvecht, Geriatrienetwerk Didam, Consortium Septet, IJsselmond, Samen Kwetsbare ouderen 010, Zuid-Holland Noord.